Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De suis et legitimis liberis

urn:nbn:de:bsz:31-319543

Visual Library

tatur: vt hic ꝛ ita erit in propoſito. Preterea ſufficit inſtitutũ ex quacunqȝ pte inſtitutũ eſſe etiaȝ ex modiciſſima: vt conſeruef ei ius patronatus: ut. l. ſed ex modica. ꝭ. tit. i. ergo ita in propoſito. Preterea ſi poneremus filiũ ſimpliciter exheredatum hoc nõ ſufficeret ad excludendum euȝ a iure patronatus: ſed eẽt neceſſe ꝙ ſit exheredatus mala mente. In dubio preſumitur nõ mala mente: vt. l. ſi patronus. §. ſi qs nõ mala mente. ꝛ. §. ſeq. ꝭ. ti. i. ita in propoſito cum filia ſit iſtituta in re certa ꝛ eſt iuſſa eſſe contẽta ꝛ quod plus de bonis ſuis petere nõ poſſit dicta verba debẽt intelligi ꝙ plus de bonis defuncti petere nõ poſſit iure heredi. ſȝ nõ dȝ priuari eo iure quod habet: vt filia nõ ut heres: ut iure patronatus ꝛ emphiteotico: vt probant iura predicta: ꝛ probaf. ꝭ. proxima. q. Nõ ob. iura alleg. per ſpe. prio nõ ob. l. femine. C. de ſecun. nup. q: ibi mater nõ cogitur reſeruare filij rõe alicuius cõuentionis habite cum alio: ſed ex vigore illius conſtitutionis que diſponit: vt mater ibi poſſit eligere vnum ex filijs. ſed in. q. noſtra veniret contra cõuentionẽ habitam cum alio: ſi eligeret vnum ex filijs. Nõ ob. ꝙ pater poteſt priuare filios nõ ſoluendo canonem: q: hoc eſt ex natura conuentionis. ꝛ cõuentio nõ offenditur: ſed concedens. ſed eligendo vnum ex filijs offenditur conuẽtio: q: voluit filios pariter admitti. Nõ ob. ꝙ pater poteſt aſſignare libertum vni ex filijs: ꝛ reſponde: vt ex p̄dictis apparet. ¶ Quero pater inſtituit filiam in certis rebus ꝛ iuſſit eam ſtare tacitam ꝛ contentã: ꝛ ꝙ plus de bonis ſuis petere nõ poſſit ꝛ pone ꝙ res ille ſunt vltra legitimam. modo illa filia vult dotem maternaȝ. queritur an poſſet. opponebatur ꝙ nõ: q: ꝑ illa verba plus petere nõ poſſit videtur habere animum compẽſandi: vt. C. de rei vxo. act. §. ſciendum. Conſuluit cõtrariũ[a] q: bona intelliguntur deducto ere alieno: ut. l. bonorum. ꝛ. l. ſi ſubſignatum. §. bona de v. ſig. Modo filia petit dotem tanq̃ es alienum: nec petit de bonis ſuis: q: illa intelliguntur deducto ere alieno. pro hoc allegatur pro caſu. l. pretor. §. emancipati. ff. de col. bo. ita etiã in precedẽti. q. petit emphiteoſim: vt es alienuȝ nõ vt de bonis defuncti quod no.

I quando.

Pro liberto. Qualiter fideiuſſor accedat obligationi operarum habetis no. in. l. cum filio. §. i. ꝭ. de v. ob. ꝛ. l. ſicut. ꝛ. l. ſi qs pro eo. de fideiuſ. ꝛ. l. nemo eſt qui neſciat. de duo. re.

o **Pere.** No. tex. ibi cum ꝓprietas ꝛc. tene menti iſtam rationem. de quo plene dixi in. l. nemo eſt qui neſciat de duobus reis. ꝛ dixi etiam in. l. ſi quis id quod. eo ti. tota die fiunt inſtrumenta pacis ꝛ cõcordie ꝛ promittũt plures ex vna parte pluribus ex alia parte ſe inuicem nõ offẽdere: erũt ne plures rei credendi ꝛ debẽdi. Certe non: q: ad hoc ꝙ ſint plures rei credendi ꝛ debendi: debet eſſe eadem res que debeaf pluribus: vt. l. ſi quis id quod de duobus reis. ſed in caſu noſtro non debetur eadem res a pluribus: nec eadẽ res pluribus. nam quilibet debet ſuam reȝ ꝛ cuilibet debetur ſua res: q: aliud eſt offendere titium aliud meuium. hoc probatur[b] hic: ibi cum proprietas eorum ꝛc.

s **Uo uictu.** [c] Cum tribus ſe. ſunt bone leges. Not. tex. in. l. quod hic. ibi: q: vniuerſitas ſpopondit ꝛc. Ex quo habes ꝙ qui promittit facere aliquid alicui debȝ facere ſuo victu niſi cõſuetudo patrie aliter ſe habeat: vt. l. exce. ꝛ quod ibi no. C. loca. ¶ Op. ad. l. ſuo victu. de. l. opere. in fi. So. ibi dicif ꝙ libertus debet facere ſumptus patrono. verũ eſt ſi patronus nõ hȝ vnde ſe alat. alias ſecus: vt. l. ſuo victu. ¶ Ultio in. l. ꝙ niſi in fi. no. arg. q: medicus qui vadit ad aliquẽ locum pro tanto ſalario in die dȝ hẽre ſalarium tẽpore itineris[d].

c **Um patronus.** Not. tex. in fi. ibi in omnibus operis.

m **Edicus.** Iſta ẽ bona lex quã no. ꝛ tene menti.

¶ De ſuis ꝛ legitimis liberis. Rubrica.

¶ Glo. ꝯtinuat rubricã. cõtinua: ut in ea.

Ex. l. ſequenti.

¶ Inteſtatus: an dicaf decedere furioſus ꝛ ille cuius teſtm̃ poſtea ruptum extitit: ut habeat locum ſtatutũ anglicanum diſponẽs ꝙ forenſi inteſtato ibidẽ decedẽti ſuccedat eccleſia.

i **Nteſtati.** Opp. ꝛ vr̃ ꝙ ille qui nõ põt teſtm̃ facere dicaf inteſtatus: ut. l. is cui. §. fi. ff. de teſta. So. ibi dicit inteſtabilis hic inteſtatus. nã inteſtabilis eſt nomen. vnde ſignificat priuationẽ potentie. vñ dicitur iteſtabilis qui teſtari nõ põt. Hic vo dicif inteſtatus qd̕ eſt participiuȝ quod ſignificat priuationẽ actus: ſed poſitionẽ potentie ẜm primaȝ ſignificationem: q: teſtari poterat. Per hoc dicit Pe. de bel. ꝑti. erat cõſuetudo in anglia ꝙ ſi forenſis decederet inteſtatus ſuccederet eccleſia maior. mõ deceſſit ibi quidã impubes ꝛ furioſus iteſtatus. Certe dicit ipſe ꝙ eccleſia nõ ſuccedit q: [e] ꝓprie non decedit inteſtatus: ꝛ verba ſtatuti debent intelligi in dubio ẜm ꝓpriam ſignificationẽ: ut. l. nõ aliter. ff. de leg. iij. ꝛ. l. i. §. ſi is qui nauem de exerci. per hoc etiã vr̃ ꝙ ſtatutum ciuitatis quo cauef ꝙ mater nõ ſuccedat filijs ab iteſtato vel filijs inteſtatis ꝙ nõ hẽat locũ in pupillo decedẽte qm̃ ille proprie inteſtatus nõ decedit: vt hic. ſed in partibus tuſcie cõis vſus loquendi ſe habet ꝙ etiam ille qui nõ põt facere teſtamentũ dicatur decedere inteſtat[9]. ꝛ pro hoc facit iſta

Bar. hic cõcordat ang. in. l. itẽ videndũ. §. nunc videamus. alias. §. fi. de peti. here. vbi refert ia. bu. ita cõſuluiſſe. ꝛ de hac. q. vide ſali. i. l. fi. C. de iure emphi. ꝛ an vnus ex fratribus poſſit pro pte ſua facere inueſtiri alteruȝ ex plurib[9] fratribus. vide bal. in. l. fi. C. de ſuis ꝛ legi. cũ ſimi. ꝛ vide. l. ſeruuȝ filii. in. §. ſi quid alicui. de le. i. ꝛ ibi per dy. ꝛ ray.

tur tenere ang. per illũ tex. ꝛ in. l. teſtamẽto. C. de teſt. mil. ibi in cõteſtatione filie ꝛc. Et in hac materia cõſuluit bar. ꝛ hẽtur ꝑ imol in. l. centurio. de vul. ꝛ pupil. ꝛ in. c. cũ tibi de teſt. ad fi. ꝛ albe. de roſa. in quadã ſua diſputatione ꝛ bal. in. l. in teſtõ. ff. de legi. tuto. ꝛ vide oio bal. in. l. iij. in fi. C. ſi pẽden. ap. mors interue. ꝛ Cy. etiaȝ in. d. l. ij. C. qui teſ. fa. poſ. cuius opi. etiã eſt ſecut[9] cõſulẽdo imol. in ꝯſi. incip. in caſu p̄miſſo prio diſcutiendũ ẽ qui ſucceſſit: niſi ꝓbaretur aliter eẽ de cõi vſu loquẽdi ꝛ ita itelligit opi. bar. hic bal. in ꝯſilio incipi. in xpi noie amen. ſi mater ꝛ ſi extat tȝ ꝯ bar. ꝙ nõ verificetur ſtatutum in pupillo: niſi probaref de cõi vſu loquẽdi qd̕ dicit eſſe difficile. in illo caſu dicit ꝙ procedit opi. Bar. ꝛ quod iuriſcõſultus h̕ non facit fidẽ de tali uſu loqñdi. ꝛ illud cõſiliũ recitat ꝛ ſeqtur pe. de anch. ſtatim poſt mediuȝ dicti cõſilij i. v. qd dicẽs de patruo: ꝛ ibi etiã dicit ſe pro hac pte ſepi[9] cõſuluiſſe boñ. et qd̕ bar. eſt ſolus[a]. ſed pro bart. facit. l. ſceuola. ꝭ. de leg. her. pau. in. l. generaliter in pn. C. de inſt. ꝛ ſubſti. dic̃ ꝙ do. chriſto. de caſti. ꝛ fulg. ibi põderãt tex. ibi ꝙ aliud ẽ dicere ſine teſtõ. ꝛ ſic cõfirmat ꝙ ſtatutũ de quo hic ꝑ bar. lȝ nõ hẽat locũ in pupil. tñ ſi ſtatutũ diceret ſi deceſſerit ſine teſtõ vel ab iteſtato bene haberet locum quia diuerſa ſunt. d. l. generalit. pau. de caſtr. vbi ſubdit ꝙ illi qui tenent ꝯ bar. hic non videnf bene ponderaſſe iſtuȝ tex. nec etiam ẜm eum bar. bene ponderauit: q: ẜm barto. debet probari vſus loquendi ſed ẜm eum nõ debet probari: q: tex. hic videtur velle ꝙ pupill[9] hẽtur ꝓ inteſtato: ꝛ ꝙ iura que loquũtur de inteſtato vendicẽt ſibi locuȝ in pupillo. ꝛ ita dicit ſe pluries cõſuluiſſe. lȝ videaf opi. dicti do. chri. fore in cõtrarium. ꝛ in materia etiaȝ vide bald. in. l. ſi arrogator. in antepe. col. de adop. ꝛ bal. oio inſti. de heredi. que ab inteſta. g dicit ꝙ ſtatutũ lo.

a ¶ Cõſului ꝯriuȝ. vide ad h̕ dicta ang. in cõſi. clxxx. vbi videtur tenere opi. bar. hic. vide bal. in. l. quoniaȝ nouella. C. de inoff. teſta. vbi refert bar. conſuluiſſe ideȝ quod hic. et omnino vid̕ bal. i. l. liberti. C. e. ꝛ no. ꝑ bal. in. l. ſi adulta. C. de here. acti. ꝛ videndũ eſt qd̕ no. bart. in. l. fideicõ. §. ſi quis ita. de le. iij. ꝛ qd̕ no. bal. i. l. ſi qñ. §. ꝛ generaliter. C. de inof. teſta. et limitaf vt ꝑ bal. in. d. l. qñ ꝛ de hac clauſula ꝙ ſit tacitus ꝛ contẽtus vide pulchre bal. i. l. ij. C. de iure do. ad fi.

b o Pere. h̕ ꝓbaf. Adde bal. i. l. ij. in. iij. col. C. de lib. ꝛ eo. lib. ꝛ bart. plene in. l. fi. ꝭ. de duo. reis.

c s Uo victu. vide barto. de huius. l. itellectu in. l. ſi nõ ſor. §. libertus poſt gl. ibi. de cõdi. inde. ꝛ bar. in. l. ij. C. de neg. geſ. ꝛ vide oino bal. in. l. liberti. C. d̕ ope. lib.

d ¶ Tpe itineris. No. de medico qui vadit ꝓ certo ſalario ad aliquẽ locuȝ q: debet habere ſalariũ pro illa die qua itinerat add̕ bal. i. l. liber. i. viij. col. C. e. ſi tñ receſſit d̕ ſero nõ hȝ ſalariũ ꝓ vna die l. ij. d̕ ãnu. le. ꝛ ibi bal.

¶ De ſuis ꝛ legitimis. Rubrica.

e i Nteſtati nõ ſuccedit: q: ꝛc. Sed ꝯ bar. expreſſe firmat bal. in. c. i. i prin. de ſucceſ. feu. niſi ſtatutũ eẽt per cõſuetudinẽ aliter interpretatuȝ. ꝛ ita refert ſe pluries cõſuluiſſe ꝛ hẽtur per eundẽ bal. in. l. ij. C. qui teſ. fa. poſ. ꝛ in. l. cũ antiquioribus. C. de iure deli. per vltramõ. in. l. i. C. qñ iperator inter pupil. ꝛ vidu. vbi tenuerũt p̄dictã opi. bal. ꝛ ꝯ bar. ẽt vide

lex que dicit ꝓ inteſtatis accipere debem⁹. Cōis enī vſus loquendi nō eſt ꝓpria ſignificatio: vt.l. labeo.de ſupel.leg.⁊.l.cū de laniōis.§.aſinaꝫ.de fun.inſtru.tñ cōis vſus loquēdi preferꝛ ꝓprie ſignificationi: vt.l.libroꝝ.§.qḋ tñ caſſius.ſ̄.ḋ leg.iij.⁊ iō putarē matrē repellendā.⁊ ꝙ ſic intelligatur de cōi vſu loquēdi eſt hic tex. ¶ Itē quero aliquis fecit teſtm̄ qḋ poſtea ē ruptū agnatione vel repudiatiōe hereditatis vtꝝ ſuccedat tūc eccl̄ia de qua dicit ſtatutū ꝙ ſuccedat decedentibus inteſtatis. Tex.hic videꝛ ꝙ ſic: qa ꝓprie eſt inteſtatus qm̄ teſtm̄ rumpiꝛ. Ↄriū dico ſm̄ propriā ſignificationē: qa ꝯſuetudo reqrit ꝙ decedat inteſtatus hoc eſt eo tp̄e quo decedit ſit inteſtatus: ut.l.in delictis.§.ſi extraneus.ſ̄.ḋ noxa.⁊.l.ſi ticius.ſ̄.de teſt.mili.ſꝫ iſte q fecit teſtm̄ qḋ rūpitur nō decedit iteſtatus tūc proprie cuꝫ moriꝛ: ſed tunc ꝓprie cū deſtituiꝛ teſtm̄. hic ē caſus.inſti.de legi.agna.ſuc.§.proxi.vñ ſm̄ ꝓpriaꝫ ſignificationem nō ſuccederet eccleſia. ſed ex cōi vſu loquendi aliter intelligimus ut dixi. Tertio no.iſtū tex.q dicit ſꝫ hos quoqꝫ ꝓ inteſta.⁊c̄. ex quo habes ꝙ aliud eſt aliquem eſſe inteſtatum. aliud pro inteſtato haberi: qa iſta verba ſignant improprietatem.dixi in.l.pretor.§.ſi quis inter.de oper.no.nunci.

Queri. Ex ſeruo qui morā patitur libertatis dicitur naſci ſuus libero vel ſeruo q libertatis moram patiatur.h.d.

Ex.§.ſequenti.

¶ An hodie nepos ex filio emancipato teneat locum patris.

Quare. Dicitur hic ſiue naturalis. quero vtrū debeat intelligi ḋ naturalibus tm̄ vel de naturalibus ⁊ legitimis. Sol. intellige.ſ.de legitimis: vt no.ī.e.l.§.ſi.nā naturalis tm̄ nō ē ſuus ꝙ apparet qa non eſt in ptāte qa ex iuſtis nuptijs nō eſt ꝓcreatus: ut inſti. de pa.po.in prin.⁊.l.nā ciuiuꝫ.ſ̄.de his qui ſunt ſui vel ali.iuris. ꝙ talis apparet: qa talis filius p̄teritus nō hꝫ aliquod ius contra teſtamentū: ut no. in.l.i.circa p̄n.de ꝫ tab. Secundam partem huius.§.de dānando crimine per duelliōis.dic ut dixi in.l.qui a latronibus.§.i.de teſta.⁊ no.inſti.e.§.per contrarium.

Si filius. Dicitur hic ꝙ fili⁹ deſinit eē in ptāte capitis diminutione magna vel minore. quero qd de minima. glo. videꝛ dicere ꝙ nō. ſed falſum vꝛ dicere qa capitis diminutione minima: ut de emācipatione qñ qs exit de ptāte: ut.§.minima.inſti.de capi.di.⁊.l.tutelas. de capitis di. ⁊.l. gallus.§.⁊ quid ſi tm̄.ſ̄.de li.⁊ po. Suſtinendo glo.dicas ꝙ glo.intellexit hic: qñ capitis diminutio cōtingit in perſona pr̄is.nā tūc per mediā ⁊ maximaꝫ liberantur a patria poteſtate nō per minimaꝫ: ſꝫ tranſeunt a patre in ptāteꝫ arrogatoris. ſed ſi intelligimus de capitis diminutione minima contingente in perſona filij tunc glo.deberet dicere media ⁊ minima. nō aūt deberet dicere nō minima. ¶ Quero vtrum hoc ꝓcedit hodie ꝙ filio emancipato nepos teneat locū ſui. Glo.tangit i.l.gallus.§.⁊ qḋ ſi tm̄.ſ̄.de lib.⁊ poſt.⁊ tenet ꝙ ſic. ego tenui contrarium: quia caſus ē i ꝯtrariū: qa emancipatus ſuccedit hodie ad ſimilitudinē ſui. caſus eſt in.l.meuius.§.i.C.de legi.heredi.

Si quis. Succedere dicimur nō ſolū ei qui habere deſinit: ſed ei ēt cui ſpes habendi deficit. ¶ No.tex.ibi nō minus aūt nepotes ſuccedūt in.locū parentū ſuorū. hoc iō qa tex.in corpore de here.que ab inteſtato.dicit ꝙ in locū parentū ueniunt filij ⁊ filie eoꝝ. nec dicit de ꝓnepotibus. certe idē erit de ꝓnepotibus ut hic: quia appellantur filij.

Ex.§.ſequenti.

¶ Femina excluſa a ſtatuto an dicatur eſſe ſua heres patri.

Sciendum. Qñ quis inteſtat⁹ decedit an qs ſit ſuus tēpus mortis inſpiciꝛ. ſed ſi decedit facto teſtō tēpus quo teſtm̄ deſtituitur iſpiciꝛ.h.d. No.text. ibi ꝙuis ſucceſſio i ſuis heredibus nō ſit. ex quo hēs ꝙ i ſuis heredibus nō eſt locus ſucceſſorio edicto. qḋ an ſit veꝝ dicā.ī.ꝓxi.§. Scḋo not. ꝙ nepos pōt iſtitui ſub oī ꝯditiōe vt hic. ibi vel nepos ⁊c̄. de hoc dic ut.l.ſuus quoqꝫ i p̄n.ḋ here. iſti.⁊.l.ſꝫ ſi i ꝯditione.§.nepos.e.ti. vbi dubitaꝛ ꝑ gl.tñ caſus ē hic circa iſtā matriā de ſuis heredibus. ¶ Quero dicit ſtatutū huius ciuitatis ꝙ filia femina nō ſuccedat ab inteſtato maſculis extantibus. qro utrū filia femina dicaꝛ eſſe ſua heres. Certe nō quia vides hic ꝙ filius exheredatus non eſt ſuus ut hic: ⁊ eadem ratione filia priuata a ſtatuto[a] ſucceſſione non eſt ſua. ⁊ hoc prodeſt ſcire ad multa.

Ex.§.ſequenti.

¶ An duo de iure ciuili poſſint eſſe heredes.

Poſt ſuos. Dicitur ħ ꝙ poſt ſuos ſtatim uocantur cōſanguinei. Cōtra imo nō eſt locus ſucceſſorio edicto extantibus ſuis de capite in caput. ſed ḋ gradu in gradum: ut.ſ̄.proxi.§.⁊.ſ̄.vñ li.l.ſcripto.⁊.l.q ſe pr̄is.cū ſi. Glo.dicit itelligitur ꝙ hic nū ꝙ fuerunt ſui: ita uocanꝛ ꝯſāguinei nō ex vigore edicti ſucceſſorij: qa ipſi primi reperiūtur: ⁊ hoc verū mero iure ciuili ſm̄ ꝙ ſui heredes erāt ſiue vellēt ſiue nollent. ſed ꝯſiderato iure p̄torio erat locus ſucceſſorio edicto extātibus ſuis. ⁊ ſic.l.q ſe pr̄is.eſt correcta. Alij dicūt cōtrariū ꝙ nepos nō pōt admitti vt ſu⁹: qa nō ē locus ſucceſſorio edicto extantib⁹ ſuis: ſed admittiꝛ agnatus per bo.poſ.vñ agnati de iure p̄torio. Ja.ḋ are. Pe.⁊ Ci.⁊ Ja.de bu.⁊ Rai.de for.tenebāt iſtā opi. ſcḋaꝫ. ſemper ego dixi ꝙ in hoc male dicūt: ⁊ gl. dicit verū: ⁊ rō iſtorū doctoruꝫ eſt iſta: quia non pn̄t eſſe pl̄es heredes inſolidū eodē iure: vt.l.ſi vt certo.in.§.ſi duobus vehiculū.cōmodati.⁊.l.ꝯtra ꝙ.§.vni duo.ī.de re.iur.⁊.l.hereditateꝫ.§.ſi.de caſtrē.pecu. ſed filius de iure ciuili eſt heres velit nolit. ergo alius nō pōt eſſe heres de iure ciuili. Sed male dicūt: ⁊ cōtra caſuꝫ.l.i.§.ſi qs adita.ī.ti.i. vbi ſi aliquis adiuit hereditatem poſtea abſtinuit per bñficium reſtōnis in integrum alius admittiꝛ ex lege.xij.tab. Sed ob. quia primus qui eſt heres inſtitutus remanet heres ḋ iure ciuili: vt.l.ſed ⁊ ſi ſine.§.ſed qḋ pap̄.de mi.⁊.l.ei qui ſoluēdo.in ſi.de here.inſt.⁊ tñ ibi ſunt duo heredes de iure ciuili. Ad rōnem eorū que eſt ꝙ nō pn̄t eſſe duo heredes eodeꝫ iure concedo veruꝫ eſt: ⁊ eodē reſpectu ſed diuerſis reſpectibus ſic: vt puta qa vnus eſt heres de iure ciuili directo. alius de iure ciuili vtiliter: ⁊ ita eſt i toto titulo ad tre. qa hr̄s hꝫ directas de iure ciuili. fideicōmiſſari⁹ utiles de iure ciuili: qa ex ſenatuſcōſulto: ⁊ ſic erit hic p̄m⁹ hr̄s ḋ iure ciuili directo ali⁹ utiliter. dixi i.l.q ſe pr̄is.C.vñ li.⁊ i.l.exheredatū.ḋ re iudi.⁊ ſic gl.bñ dicit. ¶ Ultimo no.gl.q̄ incipit ꝙ ēt cōcepti ⁊c̄. quā ſepe allegat Dy.ad ħ ꝙ a q⁹ remoueꝛ gen⁹ ⁊ q̄libet ei⁹ ſpēs.

quens de decedente ab i teſta.⁊ ſic ꝑ aduerbiū bñ cōprehendit inteſtabilem. Ↄriū ſentit Cy.in.l.ij.in vlt.q.C.qui teſ.fa.poſ.et guil.de cu.in.l.i.C.qñ i per.interpu.⁊ per docto.i dictis locis ⁊ per bar.in cōſilio inci.i.q.predicta plura uidentur moueri dubia: ⁊ i cōſi.incip.ſtatuto vrbis veteris: ⁊ in cōſi.incipiente puella ⁊c̄.⁊ i ꝯſi.incipiente hec eſt copia.⁊ ang.in ꝯſi.xxvi.⁊ in ꝯſi.xcvij.⁊ i ꝯſi.cēteſimo p̄mo.vbi oino vide ⁊ in ꝯſil.xcv.incipiente in dei noīe roman⁹ alias troian⁹ alias iulian⁹. vbi videtur tranſire cum bar.⁊ cū bar. expreſſe tranſit pau.ḋ ca.in ꝯſi.cclxxxiiij.content⁹ auctoritate bar.per albericum in prima parte ſtatutorum.q.xliiij.

ADDE an pupillus dicatur decedere ab inteſtato bal.conſilio.xxiiij.ḋ iure cōi p̄mo lib.⁊ conſil.xliiij.quidā nomine blaſius eo.p̄mo lib.⁊ cōſilio.liij.cōmuniſ opi.⁊ conſil.cclxxvij.et ꝯſi.cexxxiiij. ſtatuto caue tur pau.ḋ ca.conſi.cclxxviij.ro.cōſil.iiij.⁊.xxij.abb.cōſi.lxxv.ij.li.bal.ēt conſilio.cccxlij.⁊.lviij.i.lib.⁊ conſilio.xxi.⁊.cclxvi.iiij.lib.cal.cōſilio.xlvij.de teſta.

[a] ¶.§.Sciendū. Priuata a ſtatuto. Excluſus a ſtatuto deſinit eſſe ſuus hoc idem tenet bal.in.l.maximuꝫ vitium circa ſinem.C.de libe.prete.qḋ ꝑpetuo no.⁊ ponit bal.in.l.cūctos populos.ḋ ſumma trinitate.⁊ per romanuꝫ i.l.apud iul.§.ideꝫ iulian⁹.ad trebellia.ſequitur etiaꝫ ro.in.l.vētre.ſ̄.de acquiren.heredi.in.v.col. Et facit quod voluit bal.in.l.q ſe patris.in antepenul.col.C.vnde lib.vbi dicit ꝙ ſtatutum diſponens vt filius poſſit ſe abſtinere tollit omneꝫ ſuitatem ⁊ omnes eius eſſect⁹ quod dictum ſequiꝛ ibidē Pau.de ca.⁊ i.l.i.C.ſi vt ſe ab heredi.abſti. ADDE que poſui i.l.maximum vitiū

p

Oſt conſãguineos

No.ꝙ ĩter agnatos nõ eſt locus ſucceſſorio edicto ſed corrigitur vt dicitur in glo.

Ex.§.ſequenti.

¶ Filij duorũ fratrũ qualiter ſuccedãt patruis ⁊ auunculis ⁊ qualiter cũ eis ⁊ qualiter alijs ſuccedant.

Agnati.

Hec hereditas. ¶ Quero q̄dam deceſſit relictis filijs duorũ fratrũ nullis exiſtentibꝰ conſanguineis.quero vtrũ filij ſuccedãt in ſtirpẽ vel in capita. In hoc fuit opi.olim inter Azo ex vna pte ⁊ Accur.ex alia.dicebat Azo eos vocari ĩ capita: ⁊ no.ipſe in ſumma de legi.heredi.⁊ gl.recitat in auc̃.ceſſante.e.ti.in quo vꝫ reſidere glo. inſti.de legi.agna.ſuc.§.hoc etiã.qd̄ videtur ꝓbari per illũ tex.⁊ per.l.lege.xij.ta.in fi.C.ď legi. he.⁊.ff.ſi ps hereditatis pe.l.i.in fin.⁊ hoc.§.in ꝟ.hereditas.Do.accur.cõſuluit cõtrariũ: ⁊ ego vidi in ſuis conſilijs ⁊ hoc gloſauit in dicta auc̃. ceſſante: ⁊ in.d.l.i.ĩ fi.ſi ps hereditatis pe.ĩ glo. ſuper ver.hereditatis.⁊ in glo.ſuper ꝟ.uendicãtis.dicens iura antiqua.ff.⁊.C.corrigi in hoc ꝑ .d.auc̃. Moderni doctores quidam tenẽt opi. Az.ut Roſ.eius diſcipulus in ti.ď bo.poſ. vnde cogna.§.ul.quẽ ſpe.ĩ ti.de ſuc.ab inte.recitat[a] ⁊ nihil firmat. Ja.de are.Dy.⁊ Cy. ſequẽdo eos tenẽt opi.Accurſij vt pꝫ ex no.ꝑ Cy.ĩ.d.auc̃.ceſſante. Ja.bu.ibidẽ tenet opi.Azo.ꝙ ſuccedant in capita: ⁊ ſolum ſuccedant in ſtirpes qñ ſuccedunt cum patruis per ius auc̃. Rõ tunc eſt: quia ſucceditur cõtra ius cõmune cum patrui q̄ ſunt proximiores in gradu defuncto de cuius ſucceſſione tractatur deberent preferri nepotibus q̄ ſunt in remotiori gradu.vnde hoc in priuilegium nepotũ eſt ut in locũ ſuoꝝ parentum ſuccedant. Sed qñ ſuccederent inter ſe nõ exiſtentibꝰ patruis remanent iura antiqua incorrecta: ⁊ videtur innuere tex.in auc̃.de here.ab inteſt.§. reliquũ circa fi.vbi tale remedium ⁊c̃. Ego vero ĩter tantas opi.cum de facto occurrit ab opi. Accurſij nõ diſceſſi: nec diſcedo: imo eã teneo tãq̄ ueram.primo per tex.quem alleg.in.§.ſi ꝟo neq̃ fratres.in auc̃.de here.que ab inteſ.ſecũdo ꝑ caſum in eo.ti.§.illud.qui.§.precedit.alias,excedit.§.ſi vero.vbi expreſſe dicit ꝙ qñ nulli ſuperſunt filij maſculi vel femine filij fratrũ ſuccedũt in locum parentum ſuoꝝ qui erant in ſecundo gradu ⁊ excludunt alios qui in tertio ſunt lꝫ ipſi in tertio ſint: ⁊ ibi de hoc tangitur per Ja.ď bel. hic etiam dicitur in auc̃.ceſſante.ꝟ.hi autẽ.alias ĩcipit poſt fratres ex vtroq̃ ⁊c̃.apparet ergo ex predictis ꝙ ẽt qñ ſuccedunt cũ his qui ſunt pares in gradu ſuccedunt in locum patris eoruꝫ ⁊ ſic in ſtirpes. Preterea ꝓbatur q̄a ſi aliud diceres ſequeretur ꝙ licet quo ad patruos ſuccederent in ſtirpem tñ inter ſe fieret diuiſio in capita ut in hoc exemplo. Defunctus eſt ticius relicto fratre ⁊ ex alio fratre vno nepote ⁊ ex alio fratre duobus nepotibus ille frater haberet tertiaꝫ nepotibus remanent alie due partes: que deberẽt inter ſe diuidi in capita ſm̃ predictam opi.⁊ ſic quilibet haberet tertiam: quia non utuntur priuilegio inter ſe.hec conſequentia probatur ĩ ſimili.ff.de vulg.⁊ pupil.qui cum plures.⁊ iſta cõſequentia eſt falſa: ut.d.§.reliquum: quia quilibet uocatur in eam partem quam pater accepturus erat.ergo eſt falſum antecedens. Manifeſte ergo concluditur ꝙ filij fratrum inter ſe ſuccedant in ſtirpes[b]: quod eſt verum quando tractatur de ſucceſſione alicuius ex patruis vel auũculis. Si uero tractatur de ſucceſſione aliorum tunc remanent ꝙ ſuccedant in capita: ut.d.§. ſi uero neq̃ fratres: ⁊ ſic iſte.§.in vno corrigitur prout dicis de eo qui deceſſerit relictis filijs duorum fratrum . in alio exemplo remanet incorrectus prout loquitur in eo qui deceſſit relictis filijs duorum patruorum: ⁊ ita de facto conſului in ciuitate aſſiſij.

Parui. Iſtud quod dicitur de adoptiuis filijs: dic hodie ut in.l.cum in adoptione.C.de adoptionibus.

Ex.§.ſequenti.

¶ Tertiꝰ ex vtroq̃ parẽte an preferatur tertio ex altero parente.

Legitima. Dicitur hic ꝙ ille admittitur qui eſt proximior. dicit glo.fallit in multis: ut in gl patet. Item do tibi aliam fallentiam in duobus fratribus quorum unus eſt coniunctus ex vno parente alius ex duobus: prefertur ergo ille qui eſt coniunctꝰ ex utroq̃ parente.in auc̃.ceſſante.⁊ in cor.vnde ſumitur. Sed quid in tertijs vtrũ tertius ex utroq̃ parente prefereatur tertio ex vno parente tãtum. pone exemplum duobus modis. Primo pater meus habuit vtrum fratreꝫ ex vtroq̃ parente aliuꝫ ex vno parente tantum: tractatur de ſucceſſione mea. Sꝫ pone ꝙ habẽs duos filios ex prima vxore accepit uxorem ſecundã ⁊ uxor habebat filiam ex alio matrimonio quam filiam tradidit nuptui uni ex filijs ſuis primi matrimonij ex qua natus eſt filius. Filius natus ex ſecunda uxore ẽ tertius huius filij ex utroq̃ parẽte q̄a frater[c] carnalis pr̃is ⁊ frater carnalis mr̃is. Filiꝰ ꝑmi mr̃imonij eſt tertius ex uno parente tm̃ q̄a frater carnalis patris q̃ritur quis in ſucceſſione preferatur. hanc queſtionem uidi de facto hoc dico etiam ſalua meliori deliberatione puto ꝙ non. nam illud quod dicitur utrum ſint ex uno parente an ex utroq̃ non habet locum niſi quãdo tractatur de ſucceſſione fratrum uel patruorum. ſecus ſi de ſucceſſione ulteriorum: ut. d.§. ſi uero neq̃ fratre. ibi enim ſola propinquitas ĩſpicitur iu gradu non uincula quibus iungunt ſm̃ hoc.§.iſte in hoc non corrigitur.ita debetis intelligere.

Interdum. Proximior intelligitur de tempore mortis ſi nullum conditum eſt teſtamentum.alias proximior intelligitur eo tempore quo teſtamentũ deſtituitur.hoc dicit.

Unde uelle. Scripto herede repudiante ſuccedunt proximiores in gradu cum onere fideicommiſſi ab inteſtato petitur.hoc dicit.⁊ eſt ſcabioſus.§.

¶ Oppo.inter agnatos non eſt ſucceſſio: ut.ff. .e.l.in princi. So.illud ueruꝫ cum unus ex agnatis fuit eo tempore in quo hereditas fuit delata: ſed hic agnatus preſens deceſſit antequam hereditas eſſet delata.ſed hodie in totum ẽ ſucceſſio: ut inſti.de leg.agna.ſuc.§.placebat. Itẽ oppo.ꝙ hereditate non adita fideicõmiſſuꝫ extinguatur: ut.l.ille a quo.§.ſi de teſtamento adtre. Dicunt quidam ꝙ hic fuit relictum a uenie

a Oſt cõ p ſãguineos .§. agnati . recitat. Et ibi.late per io.an.

b ¶ Succedant in ſtirpes.vtruꝫ nepotes ſuccedant ĩ capita vel in ſtirpes ⁊ vide quod no.bar. in.l. .i.ff. ſi pars heredi.peta. ⁊ hãc opi.videtur etiam ſequi bal. in feudis in c.i. in ꝓn. ď ſuc. feu.⁊ per eũ in.c.i.ď gra. ſuc.in feu. et etiã ſequitur bald.opi.accurſij in.c.i. de natu.ſuc. feud. ⁊ vide bal.in.c.i. §. quia vidimꝰ qui feu.dare poſ. Accurſius.⁊ bar.ſequtur etiam domi.Fran. de rampo.in.d. auc̃.ceſſante. ⁊ eſt cõmunis opi. ⁊ ẽt eam diſputãdo quidam doc. excellẽ. tenuit vꝫ.d. mat. de mathe.in tractu de ſucceſ.ab inte.ĩ tertio argu. prici. ⁊ in feudis ẽt vide not. ꝑ bal.in.l.ii. .C.de ſuis ⁊ legit.⁊ ĩ ſimili vide duas .q.no.ꝑ bal. ĩ auc̃.pꝰ fratres.la.ii.C. ď legi. here. ⁊ tex.cũ glo. in.l.lege. ad fi.eo. ti. ſali. in auc̃.ceſſante eo.ti.tenet opi.azo.⁊ cõſiliũ bar.incipit ſup heredi.dñi nicol. vbi tenet idẽ qd̄ hic nullo addito.

c ¶ Legitima quia frater.⁊ iſtud ideꝫ ꝓbatur ſubtiliter inducendo in auc̃.de here. que ab ineſt.in .§.relictum.⁊ ĩ.§. ſi igitur defunc.in ꝟ.huius priuilegium.⁊ in.§.ſi ꝟo neq̃ fratres.ĥ alle.⁊ ita ibi firmãt Ja.de bel.et bart.in lect. ⁊ facit.ff. ca. .l.in princi.⁊ ita ꝯſulendo refert bal. tenuiſſe fraciſ. berti.de puſio ⁊ aluiſiuꝫ de iaiſſiglaſis de florentia ibi etiam dicit recolende memorie bar.hic ita tenuiſſe ⁊ vide bald.in auc̃. ceſſante.ď legi. here. vbi videtur text. hoc etiam tenet pau.ď ca. ĩ auc̃.poſt fratres.C.de legi.here. ⁊ in ſuo conſilio .ccclxvii. et bal.in conſi. inci.ĩ chriſti nomine talis punctus eſt. ticiꝰ deceſſit.

tibus ab inteſtato.ſed certe hoc eſt contra tex. qui dicit ꝙ fuit relictum ab herede deſcripto. Quare alij dicunt ꝙ hic fuit hereditas adita: ſed hoc eſt contra textum:qui dicit ꝙ fuit repudiata. Quare dic ꝙ fuit relictum ab herede ſcripto ⁊ repetitū a uenīētibus ab īteſtato. alias nō ꝓcederet niſi forte ſm aliam lec.que eſt in.l.eam quam.C.de fideicō.

i **Nteſtato.**

Poſt.x. De hoc dixi aliquid in .l.gallus.in prin.ꝺ lib. ⁊ poſthu.⁊ Dy.ſ.de teſta.ho.l.ſeptimo menſe. ⁊ ibi ſcripſit multa ſcripta magiſtri gentilis.

Ex.l.ſequēti.

¶ Nepotes ꝓprie qui dicātur. Et qui ueniant appellatiōe poſterorū. Et an ſi quis accepit emphitheoſim pro ſe filijs ⁊ nepotibus: an cōprehendētur qui nō erant concepti.

i **Tem pretor.** [a] Not. tex. ibi nō ꝓpe ⁊c. Ex quo habes ꝙ nepotes proprie dicunt illi qui tēpore mortis eius: de cuius ſucceſſione q̄ritur ſūt nati. Sed pone fuit ſtatutū hoc tēpore aduentus imperatoris Federici ꝙ aliq nobiles eſſēt exbātiti ipi ⁊ eorū filij ⁊ nepotes. certe ſi ſunt aliqui nepotes qui nō erāt cōcepti. tūc nō cōprehēdunt.ſꝫ ſi uis ꝙ ipi cōprehēdantur dicas ipi ⁊ eoꝝ poſteri.naꝫ poſterorū appellatiōe cōprehēdunt oēs deſcēdētes.hic eſt tex. in.l.iuriſcōſultus.§.parētibus.ſ. de gradibus. Itē quero aliqs accepit ēphitheoſiꝫ ꝓ ſe ſuis filijſqꝫ ⁊ nepotibus.mō nepotes nō erāt tūc cōcepti an cōprehēdent. Videt ꝙ nō ut hic. Dico ꝙ iſti nepotes admittūtur ⁊ eis ex illo inſtrumēto querit ius quia hoc qꝺ ħ dicit hꝫ locuꝫ tantū in acqſitiōe hereditatis legitime. Et no. ꝙ dico legime [b] ⁊ de bono.poſ.itelligitur.ſecus in alijs acqſitiōibus.hic eſt tex.no.in.l.paulus.§. paulus.de bo.li.⁊ ſcripſi in.l.qꝺ dicitur de ꝟb.oblī. ꝓdicta ꝟa in acqſitiōibus.in diſpoſitiōibus ꝟo penalib⁹ dic ut dixi.ſ.in ꝑma queſtiōe.

s **I ex pluribus.** [c] Ius accreſcendi ſequitur rem.⁊ ideo ad heredes tranſit.ius ſubſtitutōis reſpicit perſonā.ideo ad heredē non trāſmittit.h.d.no.glo.ibi.⁊ .l.lꝫ ⁊c. que ſit ratio huius.l.dic ut hic in glo.

c **Apitis.** Ratiōem huius.l. uiꝺ quia per legē.xij.tabu. defert hereditas per noīa deſignantia agnationem.ſed per emācipationeꝫ deſinit eſſe agnatus.ergo ⁊c.ſed ꝑ ſenatuſcōſulta defertur hereditas ꝑ noīa nature:ut pater mater que nomina per emācipationē nō tollūtur:ut.l.tutelas de capi di.ſed hec.l.hodie corrigitur:qa ſublata eſt differētia emancipationis ⁊ patrie poteſtatis.per auc̄.de ſuc.que defer.ab inteſta.

s **I pater.** Iſtius.l.intellectum pono plene in.l.ſi is qui pro emptore de vſuca.pro emp. in tracta.de fictione tranſlatiua. ¶ Op.de.l.ꝙ ſi filium .de caſtren.pecu. Reſpōdit gl.ſui iuris credit deceſiſſe q̄tuꝫ ad ſucceſſiōem ab inteſtato ñ q̄tum ad ſubſtitutioneꝫ pupillareꝫ.⁊ ideo dic ut in glo. Tu uero dicas ꝙ iſtud eſt verum q̄tum ad pupillarem ſubſtitutiōem.ſed q̄tum ad tacitam vulgarem que cōtinetur in expreſſa pupillari.dic ut dicam in.l.i.ſ.de vulg.⁊ pupil.

a Tem ꝑtor.vide glo.⁊ docto.in.l.i.C. ad orfici. ⁊ ad iſtum tex.no.ibi nō ꝓprie ⁊c.bene facit glo.no. ⁊ quod ibi i .l.qꝺ ſi nepotes. de teſtatu.⁊ pro itellectu hui⁹.l. vide bal. i.l. ſi in ꝑſonam C.ꝺ fideicō. no.per bar.i .l.i.C.de his qui ante ap. tabu.

b ¶ Dico legitime. uide bal.in .l. qui ſe patris i.xi. col.C. vnde lib.⁊ etiaꝫ in vl.q.⁊ i.l.ſi i ꝑſonam .C. de fideicō.

c I ex s plurib⁹ viꝺ baldū in.l.i. i.x. .q.C. qñ nō pe.par. ſed ſi caſus ſubſti. locum nō hꝫ an redeat ad cōiunctū uel ad quem vide bar. in .l.re coniuncti. in .iij.q. .ij.q.prin.de leg.iij. qꝫ eſt .q.valde no.

¶ Ad ſenatuſconſultum terculianū. Rubri.

¶ Ad terculianū. Rub.

s **Iue ingenua.** Tota iſta .l.tractat de offō ſenatuſcōſulti orficiani ꝑ qꝺ filius ſuccedit matri.ſꝫ ſecunda.l.loquitur de ſenatuſconſulto tertuliano per quod mater ſuccedit filio.

Si ea. No.hic caſum ſpecialem in quo hereditas matris non adita tranſmittitur ad heredes ⁊ ratio eſt quia abſqꝫ ſui culpa adire nō potuit.alios caſus habes in.l.uētre ꝺ acqui.heredi.

Filius. Hic eſt bene nouus caſus ſimilem caſum habes.ĩ.l.proxi.§.i. Iſte.§.videtur de verbo ad verbum contra.l.intercidit.de ꝯdi.⁊ demon.⁊ contra diſtinctioneꝫ quaꝫ dedi in.l.ſi cognatis de re.du.ubi dixi ꝙ ille qui efficitur ſeruus hominis:⁊ poſtea liber admittitur.ſecus ſi efficiatur ſeruus pene.dicitur ħ totum econuerſo. Reſpondeo in ſucceſſione ex teſtamento procedit illa diſtinctio quam dedi ī dicta.l.ſi cognatis in prima lec.ſed in ſucceſſiōe ab inteſtato erit diſtinguēdū totū ecōuerſo. Ratio eſt: quia ille qui efficitur ſeruus hominis non efficitur eius cōditionis: ut non ſit ſucceſſibilis ex teſtamento: quia aliuꝫ poteſt facere heredem miniſterio ſuo:ut.l.ſi pater.ſ.de heredi. inſti.ſed ille qui efficitur ſeruus pene ex teſtamēto ſit inſucceſſibilis.⁊ ſi reſtituat uidetur ali⁹ homo:ut.l.ſi ſeruus.ſ.de adi.leg.in ſucceſſiōe vero ab inteſtato totū ecōuerſo.nam ille qui efficitur ſeruus hominis deſinit eſſe agnatus uel cognatus omnino. Et licꝫ efficiat liber nunq̄ reaſſumit:quia remanet libertus alien⁹. ideo nunq̄ ius ſuccedēdi recuperat:ut hic.facit.l.homo liber.de ſtatu ho.ſed ſi ſeruus pene efficitur ⁊ reſtituatur naturalia ⁊ ciuilia iura recuperat:merito habilis ad ſuccedendum reperitur. quod intelligo uerum niſi hereditas per alium eſſet apprehenſa:ut no.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum ī ſi.gl.mag.ſ.de libe.⁊ poſthu.

Ex.l.ſequēti.

¶ Interpretatio quid ſit.

Qui operas. [d] No.glo. que dicit interpretationem .i. corrigo. Ex quo habes quid ſit dicere interpretatio.ſimile no.in.l.i.ſ.de ori.iur. ⁊ ibi glo. allegat iſtum tex. ¶ Oppo.ĩ.§.proximo.ſolu.illud quod dicitur hic de damnato rei capitalis non corrigitur:ſed ſolum id quod dicitur de eo qui locauit operas ſuas:ut cum beſtijs pugnaret.

Ex.§.ſequenti.

¶ Que eſt ratio ꝙ hereditas que defertur ex ſenatuſconſulto non tollitur per capitis diminutionem:ſed illa que per.l.xij.ta.ſic.

Capitis. Que eſt ratio ꝙ hereditas que defertur ex ſenatuſconſulto non patitur capitis diminutionem. ſed ea que defertur ex.l.xij.tab. ſic. Rationem reddit tex.in.l.tutelas.ſ.de capi. dimi . quia per ſenatuſconſultum defertur hereditas per nomina naturalia.ſed per capitis diminutioneꝫ non tollitur nomen naturale : quia nihilominus remanet mater uel filius . ſed per .l.xij . tabul . defertur hereditas per nomina iuris : ut ſuis ⁊ agnatis.ſed per capi.diminutiōem deſinit quis eſſe ſuus ⁊ agnatus.ideo tollitur per capi. dimi

d Iue ingenua. .§.qui opaſ. Quid ſit interpretatiō.vide bar in.l. ab executiōe.C. quo.appel.in prin.⁊ habet tex.⁊ ibi bal. i.l.gallus.§. etiā ſi parēte ꝺli.⁊ poſthu. Et quot modis hic ſumatur interpretatio.viꝺ late bal. in.l. .iij .C. de libe.preteri.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg